

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фармацевтичної хімії

(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

 (Володимир ГЕЛЬМБОЛЬДТ)

ПІБ

«27» серпня 2021 р.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ з самостійної роботи студентів (СРС)

Курс II рік підготовки докторів філософії Факультет фармацевтичний

Навчальна дисципліна Інструментальні методи в фармацевтичному аналізі
(назва навчальної дисципліни)

Тема № 5 Стандартний водневий, хінгідронний, сурм'яний електроди

Методичні рекомендації з СРС
розробив:

завідувач кафедри

 (Володимир ГЕЛЬМБОЛЬДТ)

підпис

ПІБ

Методичні рекомендації з СРС
обговорено на методичній нараді
кафедри

«27» серпня 2021 р.

Протокол № 1

Методичні рекомендації з СРС

Тема №5: Стандартний водневий, хінгідронний, сурм'яний електроди

Мета: Ознайомитися зі будовою стандартного водневого, хінгідронного, сурм'яного електродів

Основні поняття: електрод 1, 2 роду, йонселективний електрод

Кількість годин: 2 години

План

I. Теоретичні питання до заняття:

1. Будова водневого електроду
2. Будова хінгідронного електроду
3. Будова сурм'яного електроду

Питання для самоконтролю

1. Що називається електродом? Які реакції відбуваються на ньому?
2. Що трапиться, якщо активний або неактивний метал занурити у розчин власної солі?
3. Дати визначення поняттям "потенціал" і "стандартний потенціал"? Як вони експериментально вимірюються і розраховуються?
4. Дати схему і пояснити дію водневого електрода.
5. Дати схему і пояснити дію хінгідронного електрода.
6. Дати схему і пояснити дію сурм'яного електрода.

Орієнтовні завдання для опрацювання теоретичного матеріалу

1. Скласти словник основних понять з теми:
електрод 1, 2 роду, йонселективний електрод

II. Практичні роботи (завдання), які виконуватимуться на занятті:

1. Обчислити рН розчину, якщо ЕРС елемента |хінгідронний електрод | $\text{HCOONa} || 0,1 \text{ M KCl, AgCl} | \text{Ag, Cl}^- |$ при 20 °С складає 0,006 В.
2. Водневий електрод, занурений в суміш 0,1500 М розчину кислоти НА і 0,2500 М розчину солі NaA, у парі з СВЕ є анодом. Обчислити константу дисоціації слабкої кислоти НА, якщо потенціал елемента становить 0.295 В.
3. Обчислити рН розчину, якщо ЕРС елемента хінгідронний електрод $|\text{CH}_3\text{COOH}||0.1 \text{ m KCl, AgCl} | \text{Ag}$ при 20°С дорівнює 0,0169В, а $E^\circ_{\text{AgCl,Ag,Cl}^-} = 0,2 \text{ В}$.

III. Тестові завдання для самоконтролю

Яку із зазначених пар електродів можна використати в кислотно-основному потенціометричному титруванні?

А. Na – ІСЕ зі скляною мембраною – хлоридсрібний електрод;

- В. скляний мембранний електрод – каломельний електрод;
С. металевий електрод – СВЕ;
D. платиновий електрод – каломельний електрод;
E. хінгідронний електрод – СВЕ.
2. Рівняння Нернста для електроду I роду має вигляд:
- $E_{Ag^+/Ag\downarrow} = E^0 + 0,059 \cdot \lg a_{Ag^+}$
  - $E = E^0 - 0,059 \cdot \lg a_{F^-}$
  - $E_{AgCl/Ag\downarrow, Cl^-} = E^0 - \frac{R \cdot T}{n \cdot F} \cdot \lg a_{Cl^-}$
  - $E_{Hg_2Cl_2/2Hg\downarrow, 2Cl^-} = E^0 - 0,059 \cdot \lg a_{Cl^-}$
3. Яку із зазначених пар електродів можна використати в окисно-відновному титруванні?
- A. скляний мембранний електрод – хлоридсрібний електрод;
В. електрод з благородного металу – хлоридсрібний електрод;
С. металевий електрод – каломельний електрод;
D. мембранний ІСЕ – платиновий електрод.
4. Які електроди відносяться до електродів порівняння?
- A. скляний;
В. каломельний;
С. хінгідронний;
D. хлоридсрібний.
5. Вимоги до індикаторних електродів, що застосовують у потенціометричному методі аналізу.
- A. потенціал таких електродів залежить від активності визначуваних іонів за рівнянням Нернста;
В. потенціал таких електродів повинен бути відтворюваним і швидко встановлюватися;
С. електрод повинен бути необоротним і хімічно інертним;
D. електрод не повинен каталізувати побічні реакції.

IV. Індивідуальні завдання для студентів з теми заняття

1. Описати будову та можливості використання водневого електроду
2. Описати будову та можливості використання хінгідронного електроду
3. Описати будову та можливості використання сурм'яного електроду

Список рекомендованої літератури

1. Фізико-хімічні методи аналізу: Навчальний посібник / В.К. Зінчук, Г.Д. Левицька, Л.О. Дубенська – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – 362 с.
2. Аналітична хімія: підручник для студентів напряму «Фармація» і «Біотехнологія» ВНЗ / Н. К. Федущак, Ю. І. Бідніченко, С. Ю. Крамаренко, В. О. Калібабчук [та ін.]. – Вінниця : Нова Книга, 2012. – 640 с.
3. Державна Фармакопея України: в 3 т. / ДП «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». – 2-е вид. – Х. : Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2015. – Т. 1. – 1128 с.

4. Державна Фармакопея України: в 3 т. / ДП «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». – 2-е вид. – Х. : Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2014. – Т. 2. – 724 с.
5. Державна Фармакопея України: в 3 т. / ДП «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». – 2-е вид. – Х. : Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2014. – Т. 3. – 732 с.
6. Аналітична хімія : Якісний та кількісний аналіз; навчальний конспект лекцій / В. В. Болотов, О. М. Свєтнікова, М. Ю. Голік, К. В. Динник, Т. В. Жукова, М. А. Зареченський, О. Г. Кизим, С. В. Колісник, Т. А. Костіна, О. Є. Микитенко, В. П. Мороз, І. Ю. Петухова, Ю. В. Сич, Л. Ю. Клименко; за загальною редакцією проф. Болотова В. В. – Вінниця : Нова книга, 2011. – 424 с.
7. Аналітична хімія : навч. довідк. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. В. Болотов, О. А. Євтіфєєва, Т. В. Жукова, Л. Ю. Клименко, О. Є. Микитенко, В. П. Мороз, І. Ю. Петухова; за заг. ред. В. В. Болотова. – Х.: НФаУ, 2014. – 320 с.
8. Аналітична хімія. Підручник для вищих навчальних закладів / А.С. Алемасова, В.М. Зайцев, Л.Я. Єнальєва, Н.Д. Щепіна, С.М. Гождзінський / Під ред. В.М. Зайцева. – Донецьк: ДонНУ, 2009. – 415 с.
9. Аналітична хімія та інструментальні методи аналізу / В. Малишев, А. Габ, Д. Шахнін. - Університет "Україна", 2018, - 396 с.
10. Аналітична хімія. Задачі та вправи /. М. Бильченко, Р. Пшеничний. – Університетська книга., 2015. – 205 с.
11. Іонний обмін та іонообмінна хроматографія / В. О. Мінаєва. – Черкаси: Вид. від. ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2013. – 128 с